

51. Međunarodni salon fotografije
53. Međunarodni festival amaterskog filma

53.
ЖИСЕЛ

Omoljica, 4-6. avgust 2023.

Омољица, 4 - 6. август 2023.

53-ЖИСЕЛ

Festival pomogli:

Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije, Pokrajinski sekretarijat za kulturu, javno informisanje i odnose sa verskim zajednicama Vojvodine, Grad Pančevo, Mesna zajednica Omoljica.

Podrška realizaciji:

Refoto studio i škola fotografije

51. Međunarodni salon fotografije

53. Međunarodni festival amaterskog filma

PROGRAM FESTIVALA "Žisel" 2023.

04. 08.	18.00	Pozornica na trgu Klub	Pozorišna predstava za decu Godišnja smotra knjiga o fotografiji i fotomonografija
	20.00	Galerija	Otvaranje 51. Salona umetničke fotografije Dodela nagrada Otvaranje izložbe primljenih radova "Žisel 2023" Otvaranje izložbe Arhiva fotografije 2022: Mario Leone Bralić, el gvojos, Andrej Isaković i Miroslav Cvetković Cvele Otvaranje izložbe razglednica Studio Strugar Otvaranje izložbe Arhiva fotografije 2023: Geza Lennert, Predrag Cile Mihajlović i Miroslav Predojević Otvaranje izložbe dobitnika najviših zvanja Foto saveza Srbije
	21.15	Pozornica na trgu	Koncert Tijane Dapčević
	05. 08.	19.00	Pozornica na trgu
	20.45	Letnja pozornica	Otvaranje 53. Festivala amaterskog filma i videa "Žisel" 2023. Prva zvanična projekcija amaterskih filmova
	21.15	Pozornica na trgu	Koncert grupe Coupe band
06. 08.	19.00	Pozornica na trgu	Predstava za decu "Crvenkapa i Vučko"
	19.30	Foto-kino klub	Razgovor sa žirijem
	20.45	Letnja pozornica	Druga zvanična projekcija amaterskih filmova Dodela nagrada
	21.15	Pozornica na trgu	Koncert tamburaškog orkestra "Tamiški boemi"

PROPRATNI PROGRAM FESTIVALA "ŽISEL" 2023.

04-06. 08.	Galerija na uglu	Izložba rukotvorina Etno radionica - stari zanati
05. 08.	09.00 Plato	"Zlatni kotlić"
	09.00	

PRIJAVLJENI FILMOVI "Žisel" 2023.

1.	DELIBLATSKA PEŠČARA BUDUĆIM GENERACIJAMA, Bojan Vojnov, Dolovo	06:54
2.	PRIČE IZ VODENICE, Dobrila i Milan Pantelić, Donje Brezovice	11:18
3.	DOKO, Dobrila, Sandra i Milan Pantelić, Donje Brezovice	10:12
4.	TAIN, Dobrila, Sandra i Milan Pantelić, Donje Brezovice	08:30
5.	STARI KOVAČ, Dobrila, Sandra i Milan Pantelić, Donje Brezovice	12:30
6.	DULENSKA ŠTRAPARIJADA, Živomir Žića Mihajlović, Velika Plana	13:30
7.	KUMОВИ, Živomir Žića Mihajlović, Velika Plana	08:01
8.	REZANCI S MAKOM, Ljubiša Tešić, Beograd	04:48
9.	U VINU JE ISTINA, Ljubiša Tešić, Beograd	08:19
10.	SLAMARKE, Sandra Iršević, Subotica	13:52
11.	DIV I TRAVA, Petar Bačkonja, Pančevo	05:18
12.	ZAVIČAJ U OKU SUNCA, Miona Miletić, Aleksinac	02:52
13.	KRILA VILA, Emilija Pešić, Aleksinac	04:40
14.	MILUNKA SAVIĆ, Emilija Pešić, Aleksinac	03:29
15.	DEDIN ŠEŠIR, Grupa autora, ŠAF Vranje	00:45
16.	PRIRODA, Grupa autora, ŠAF Vranje	02:39
17.	TRAGOM SLAVNE PROŠLOSTI, Emilija Pešić, Aleksinac	02:54
18.	KRAĐA I PREKRAĐA ZVONA, Grupa autora, ŠAF Vranje	04:00
19.	EVRI BADI NA LIVADI, Lana Stojadinov, Regionalni centar za talente, Pančevo	06:49
20.	VUMARLIK, Luka Stefanov, Regionalni centar za talente „Mihajlo Pupin“ Pančevo	13:17

05. 08. 2023.

Prva zvanična projekcija 72 min

PRIČE IZ VODENICE
EVRI BADI NA LIVADI
DOKO
KUMОВИ
STARI KOVAČ
KRILA VILA
MILUNKA SAVIĆ
PRIRODA
U VINU JE ISTINA
ZAVIČAJ U OKU SUNCA

06. 08. 2023.

Druga zvanična projekcija 74 min

DULENSKA ŠTRAPARIJADA
DEDIN ŠEŠIR
DELIBLATSKA PEŠČARA BUDUĆIM GENERACIJAMA
DIV I TRAVA
TAIN
KRAĐA I PREKRAĐA ZVONA
REZANCI S MAKOM
SLAMARKE
TRAGOM SLAVNE PROŠLOSTI
VUMARLIK

ЖИСЕЛ

53. MEĐUNARODNI FESTIVAL AMATERSKOG FILMA "ŽISEL" 2023.

Žiri amaterskog filma na temu život sela u sastavu: Milorad Milinković, reditelj, Vladimir Anđelković, predsednik Centra amaterskog filma Srbije, dr Goran Matić, univerzitetski profesor i dr Marko Stojanović, muzejski savetnik u Etnografskom muzeju u Beogradu, sastao se 14.07.2023. u Omoljici, pogledao 20 prispelih filmova i doneo sledeću odluku:

GRAND PRIX Festivala, autorska nagrada, kristalna vaza, diploma i 35.000 din. dodeljuju se
Živomiru Žići Mihajloviću, iz Velike Plane, za film DULENSKA ŠTRAPARIJADA

Prva nagrada, plaketa "Zlatni suncokret", diploma i 25.000 dinara dodeljuju se
Luki Stefanovu, iz Pančeva, za film VUMARLIK

Druga nagrada, plaketa "Srebrni suncokret", diploma i 20.000 dinara dodeljuju se
Sandri Iršević, iz Subotice, za film SLAMARKE : IZRADA UMETNOSTI OD SLAME

Treća nagrada, plaketa "Bronzani suncokret", diploma i 15.000 dinara dodeljuju se
Grupi autora, ŠAF Vranje za film KRAĐA I PREKRAĐA ZVONA

SPECIJALNE NAGRADE:

Za najbolju režiju: plaketa "Zlatni suncokret" i diploma dodeljuju se
Luki Stefanovu za film VUMARLIK

Za najbolji scenario: plaketa "Zlatni suncokret" i diploma dodeljuju se
Bojanu Vojnovu za film DELIBLATSKA PEŠČARA BUDUĆIM GENERACIJAMA

Za najbolju kameru: plaketa "Zlatni suncokret" i diploma dodeljuju se
Ljubiši Tešiću za film REZANCI S MAKOM

Za najbolju montažu: plaketa "Zlatni suncokret" i diploma dodeljuju se
Slobodanu Gabriću za film SLAMARKE : IZRADA UMETNOSTI OD SLAME - VEZA IZMEĐU NASLEĐA, KREATIVNOSTI I ODRŽIVOSTI

ОМОЉИЦА

Za najbolji zvuk u filmu: plaketa "Zlatni suncokret" i diploma dodeljuju se
Maksimu Krumesu za film VUMARLIK

Nagrada za animirani film "Blagoje-Buca Lupa":
Škola animiranog filma Vranje za film DEDIN ŠEŠIR

OSTALE NAGRADE

Za najbolji film na temu tradicionalni život sela:
plaketa Etnografskog muzeja u Beogradu i diploma dodeljuju se
Živomiru Žići Mihajloviću za film DULENSKA ŠTRAPARIJADA

Za najbolji antropološki pristup životu na selu:
plaketa Etnološko-antropološkog društva Srbije i diploma dodeljuju se
Petru Bačkonji za film DIV I TRAVA

OPISNE NAGRADE

Za najbolju žensku ulogu: dodeljuje se diploma
Isidora Brkić u filmu VUMARLIK

Portret: dodeljuje se diploma
Radivoj Ilić u filmu STARI KOVAČ

Narodni običaji: dodeljuje se diploma
Emilija Pešić KRILA VILA

Deca na selu:
Miona Miletić za film ZAVIČAJ U OKU SUNCA

Staro i novo na selu:
Ljubiša Tešić za film U VINU JE ISTINA

51. MEĐUNARODNI SALON UMETNIČKE FOTOGRAFIJE "ŽISEL" 2023.

Žiri 51. Salona umetničke fotografije na temu život sela "Žisel" 2023. godine u sastavu: el gvojos (Želimir Gvojić) KMF FSS, Miroslav Predojević MF FSS, Milan Živković MF FSS, pregledao je 17. 07. 2023. u Omoljici 417 fotografija od 109 autora i doneo sledeću odluku: za izlaganje na 51. Salonu primljeno je 112 fotografija od 87 autora.

Žiri je dodelio sledeće nagrade:

Prva nagrada za kolekciju fotografija, plaketa "Zlatni suncokret", diploma i 25.000 dinara, dodeljuje se **Zorici Petrović** iz Smedereva, za fotografije: STIGLA JE PORUKA, U PROZORU, GOGA i U BOSTANU

Druga nagrada za kolekciju fotografija, plaketa "Srebrni suncokret", diploma i 20.000 dinara, dodeljuje se **Ranku Đuroviću** iz Novog Sada, za fotografije: UČENICA, ZA NJIHOVU DUŠU i OGLEDALO

Treća nagrada za kolekciju fotografija, plaketa "Bronzani suncokret", diploma i 15.000 dinara, dodeljuje se **Maji Stošić** iz Paraćina, za fotografije: NAPUŠTENA KUĆA, JABLANICA, ŽIVOT U 10m² i ĆUMURANA U RESAVICI

Pohvale za kolekciju:

Jaroslav Kralik iz Kovačice, za fotografije: NA RUKE, PODMLADAK i RASKRSNICA

Prva nagrada za pojedinačnu fotografiju, plaketa "Zlatni suncokret", diploma i 25.000 dinara, dodeljuju se **Konstantinu Ilešu** iz Ivanova, za fotografiju ZVEZDE

Druga nagrada za pojedinačnu fotografiju, plaketa "Srebrni suncokret", diploma i 20.000 dinara, dodeljuju se **Mariji Radojičić** iz Čačka, za fotografiju KAFANSKE PRIČE

Treća nagrada za pojedinačnu fotografiju, plaketa "Bronzani suncokret", diploma i 15.000 dinara, dodeljuju se **Danici Novak** Jesenice, Slovenija, za fotografiju NA SELU

Pohvale za pojedinačnu fotografiju:

Nenad Karapavlović iz Čačka, za fotografiju TUGA

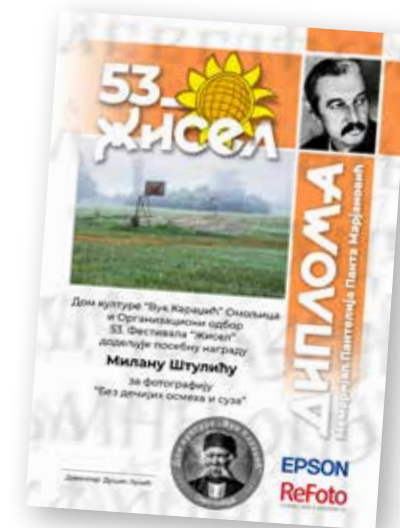
Slobodan Čavić iz Šimanovaca, za fotografiju NESTALI SNOVI

Aleksandar Buđevac iz Kragujevca, za fotografiju LJUBAV

Igor Kazakov iz Omoljice, za fotografiju ZIMA

Milan Štulić, Bez dečijih osmeha i suza

Posebna nagrada Doma kulture
"Vuk Karadžić" Omoljica
"Memorijal Pantelija Panta Marjanović"
pod pokroviteljstvom
kompanije Epson
i ReFoto studija i škole fotografije

EPSON
ReFoto
STUDIO I ŠKOLA FOTOGRAFIJE

51. SALON UMETNIČKE FOTOGRAFIJE "ŽISEL" 2023.

Primljene fotografije

1. Zorica Petrović, Smederevo

Stigla je poruka
U prozoru
Goga
U bostanu

2. Ranko Đurović, Novi Sad

Učenica
Za njihovu dušu
Ogledalo

3. Maja Stošić, Paraćin

Napuštena kuća
Jablanica
Život u 10m²
Ćumurana u Resavici

4. Jaroslav Kralik, Kovačica

Na ruke
Podmladak
Raskrsnica

5. Konstantin Ileš, Ivanovo

Zvezde

6. Marija Radojičić, Čačak

Kafanske priče
Česnica 01

7. Danica Novak, Jesenice, Slovenija

Na selu

8. Aleksandar Buđevac, Kragujevac

Ljubav
Vračevšnica

9 Slobodan Čavić, Šimanovci

Nestali snovi
Paor

10 Igor Kazakov, Omoljica

Zima

11 Nenad Karapavlović, Čačak

Tuga
Kuća na Jelici

12 Una Althajm, Ivanovo

Marija

13 Kristina Anđušić, Novi Sad

Pčelar u radu

14 Dragan Babović, Beograd

201 2023

15 Đani Bardoti, Šabac

Selfi

16 Goran Bendelja, Beograd

Kravica

17 Zoltan Bisak, Ivanovo

Pratnja
Tuga

18 Relja Bošnjak, Ivanovo

Zaštita

19 Aleksandar Čufar, Dašnica, Slovenija

Lady M

20 Mina Delić, Senta

U smiraj dana
Razmeniti reči

21 Igor Dešić, Ruma

Barotina

22 Jovan Đikić, Sombor

Predah

23 Strahinja Dimitrijević, Banja Luka, BiH

Role model(Uzor)

24 Vladimir Đinić, Šabac

Tuširanje
U šetnji

25 Tihomir Dražić, Vitoševac

Krst(Cross)
Vetrenjača(Windmill)

26 Elena Đukanović, Ivanovo

Svinjokolj

27 Ivan Erić, Kragujevac

Jagodar

28 Lucija Guran, Ivanovo

Pčele

29 Dragica Ilić, Gruža

Nadvlačenje konopca

30 Petar Jončić, Beograd

Apokalipsa

31 Goran Jordanski, Lozovik

Baka iz Lipovca

32 Aleksandar Jovanović, Valjevo

Košlje 6664
Maljen 857

33 Aleksandra Jovanović, Novi Sad

Radnik u polju pirinča

34 Mirjana Jovanović, Valjevo

Bački Monoštor 331
Oranje 3925

35 Roman Kadarjan, Zrenjanin

Stručnjak a kaskader

36 Isidora Kalčov, Ivanovo

Osmeh

37 Jelena Kasavica, Nova Pazova

Selo Temska Pozorište

38 Milorad Kaščelan, Banja Luka, BiH

At the doorstep

39 Dimche Korunoski, Ohrid, S. Makedonija

Drvoseča iz Gostuše

40 Milica Kurjak, Bečmen

Čekanje

41 Nikolina Kurjak, Bečmen

Ko je

42 Jovana Kuzmanović, Beograd

Jermenska domaćica

43 Biljana Latinović, Prnjavor, BiH

Poslije kiše

44 Dragan Leleš, Zrenjanin

U ataru

45 Binca Lomšek, Radomlje, Slovenija

Umetničko košenje

46 Tijana Lubura, Zemun

Ispod oblaka

47 Gligor Maksimovski, Kumanovo, S. Makedonija

Seller of agricultural machinery

48 Milan Marković, Valjevo

Radica
Zimski pejzaž

49 Zoran Međo, Zrenjanin

Kraj
Krušedol

50 Vesna Mijailović, Požega

Ivandan na selu

51 Vladimir Mijailović, Požega

Potkivač sa Tare

52 Hadži Miodrag Miladinović, Aleksinac

Sećanje

53 Milena Milenković, Paraćin

Gostusha

54 Jelica Milentijević, Beograd

Pranje tegli (Washing jars)

55 Vlada Milinković, Velika Krsna

Pejka i Milovan

56 Vladeta Milojević, Zrenjanin

Prozor 18
Prozor 22

57 Dragan Milošević, Omoljica

Vašardžija

58 Violeta Milutinović, Beograd

Lice

59 Zoran Milutinović, Beograd

Ograda
Suvo lišće

60 Dragoslav Mirković, Beograd

Pločice 0522

61 Spaso Mladenovski, Jaša Tomić

Vreme za vesti

62 Milenko Mrvoš, Ruma

Pogodba

63 Pera Nikolić, Beograd

Preskok vatre 2

64 Miran Orožim, Šempeter, Slovenija

Rose pickers

65 Nikolina Osmić, Novi Sad

Štraparijada
Seoska crkva

66 Jovica Panić, Brčko, BiH

Čuvar tradicije 1

67 Slađana Pantelić, Novi Sad

Vrata

68 Sreten Pantelić, Valjevo

Posle žetve

69 Suzana Perić, Čačak

Ograda i kuća

70 Dragan Prole, Banja Luka, BiH

Lokošnica 3-22

71 Anastasija Radović, Ivanovo

Baka

72 Svetlana Rajković, Aleksinac

Gozba (Feast)

73 Predrag Rašević, Valjevo

Drvoseče

74 Mihajlo Simović, Ivanovo

Šetnja šumom

75 Olja Simović, Raška

Stado na putu

76 Ivan Stojanović, Kragujevac

Prokosko 0977

77 Nikola Stojanović, Novi Sad

Seosko dvorište

78 Anđela Stojiljković, Ivanovo

Zid

79 Nikolina Štrak, Ivanovo

Na pijaci

80 Milan Štulić, Apatin

Bez dečijih osmeha i suza

81 Vladimir Tadić, Čelinac, BiH

Komšije

82 Ivana Todorović, Beograd

Između nas

83 Milivoj Vasiljević, Omoljica

Beli galebovi-Belo blato

84 Ištvan Virag, Sombor

Atar sela u zimskom snu 01

85 Marko Vujić, Čoka

Nekad bio svinjac

86 Radovanka Vukosavljević, Kraljevo

Litije

87 Petar Zambo, Sombor

Ringišpil 2

Treća nagrada za kolekciju fotografija / Maja Stošić /
/ Napuštena kuća / Jablanica / Život u 10m² / Čumurana u Resavici /

ЖИСЕЛ

Druga nagrada za kolekciju fotografija / Ranko Đurović /
/ Učenica / Za njihovu dušu / Ogledalo /

Prva nagrada za kolekciju fotografija / Zorica Petrović / Stigla je poruka / Prozor / Goga / U bostanu /

Pohvala za fotografiju / Igor Kazakov / Zima /

Pohvala za kolekciju fotografija / Jaroslav Kralik / Na ruke / Podmladak / Goga / Raskrsnica

Prva nagrada za fotografiju / Konstantin Ileš / Zvezde

Treća nagrada za fotografiju / Danica Novak / Na selu

Druga nagrada za fotografiju / Marija Radojičić / Kafanske priče

Pohvala za fotografiju / Nenad Karapavlović / Tuga

Pohvala za fotografiju / Slobodan Čavić / Nestali snovi

ФОТО САВЕЗ СРБИЈЕ
PHOTO ASSOCIATION OF SERBIA

Београд, Тимочка 18, Тел/Факс (011) 2 835 358, www.fotoss.org, e-mail: info@fotoss.org

Управни одбор Фото савеза Србије додељује

ПОКРОВИТЕЉСТВО
ФОТО САВЕЗА СРБИЈЕ

Број 2023/48

Дом културе ВУК КАРАЏИЋ, Омољица

За организовање изложбе Фотографија
51.салон уметничке фотографије ЖИСЕЛ

У августу 2023. године

Додељено: 12.5.2023. године

За Фото савез Србије

Владимир Ђинић
референт за ФСС покровитељства

Mario Leone Bralić

Masai ratnici

Maa – označava čoveka a
Maasai su drevna ljudska civilizacija.

Čuvari naših zaboravljenih ili
preskočenih istina
živi svedoci da ljudi mogu ostati ljudi.

Pleme Janomami

Čuvari – ovozemaljskog raja
praistorijskog sklada planete.

Mudročću milionima godina
usaglašavanjem na dobrobit svih!

Svahili obala

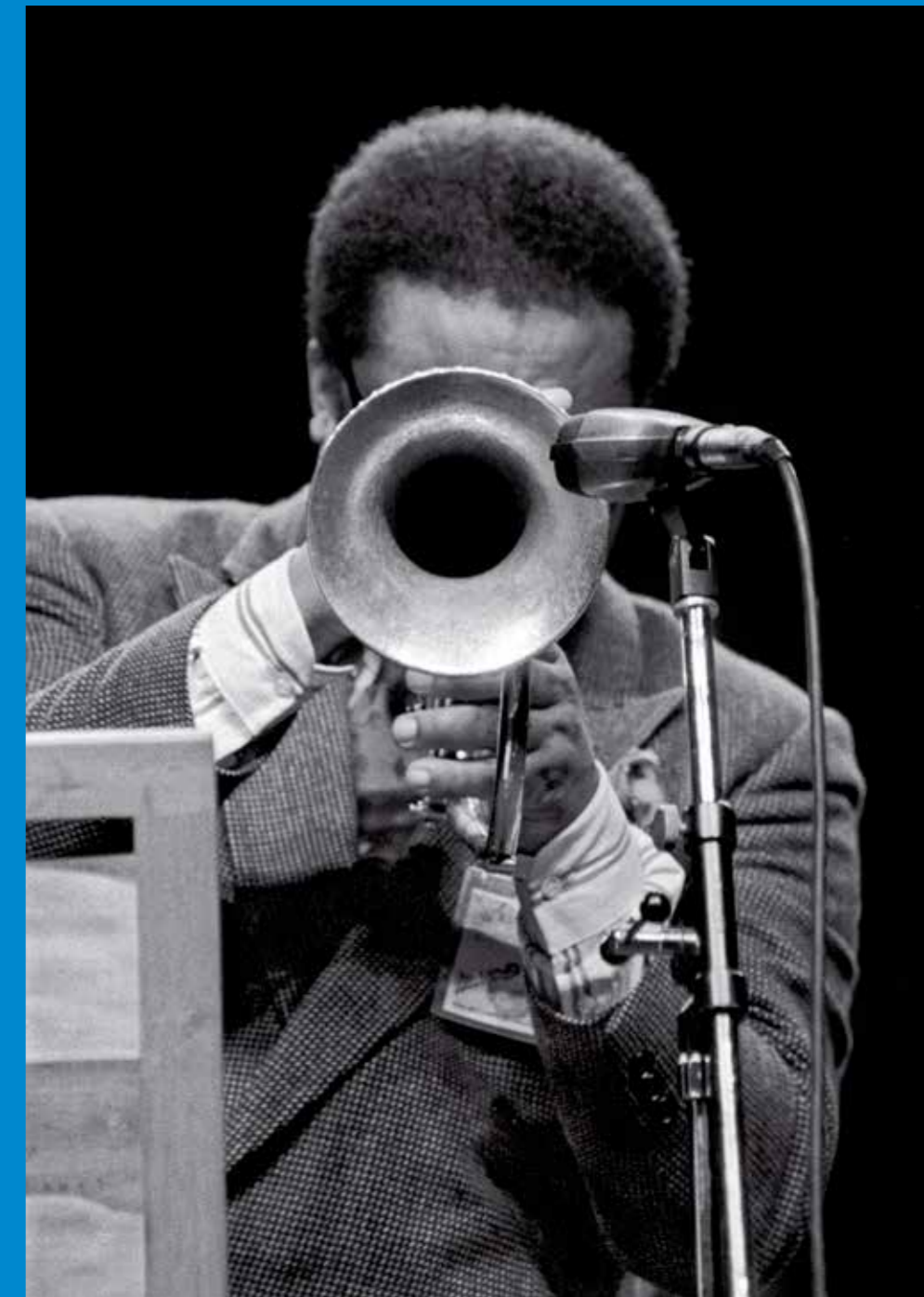
More je naša kolevka
a obala mesto naše samospoznaje.

Istovremeno nam je raj i pakao
mesto mogućeg uzdizanja i ništavila.

ARHIV FOTOGRAFIJE

Zajednički projekat Centra za kulturu Kovin i Foto saveza Srbije

Paralele / F1 / Monaco

Miloš Cvetković Cvele

Andrej Isaković

Arhiv fotografije - peti put!

Ideja o postojanju institucije koja će čuvati fotografije nastavak je (ili realni početak) ideje o pokretanju Muzeja fotografije o kojoj se kod nas priča veoma dugi niz godina. Na žalost sve se i svelo na priču, bez ikakvih dešavanja. Ostala nam je samo utopistička težnja da postoji prostor gde bi fotografi ostavili trag o svom radu. Kao neko ko je ostavio 18 godina u Prirodnjačkom muzeju (gde se nepovratno zarazio "muzeološkim" virusom) znam realnost kulturnih institucija i koliko je teško pokrenuti nešto što bi bilo pravi muzej. Priča o tome da su za Muzej fotografije dovoljni prostorija, orman, sto i stolica toliko je besmislena da pomislim da oni koji to pominju nikada u muzej nisu ni ušli i, što je još gore, da pojma nemaju o metodama čuvanja fotografskog materijala.

Ako danas sagledamo sve urađeno vidimo da je posao bio ogroman: u prostoru Arhiva danas već postoji par hiljada fotografija: nekoliko legata, skoro 500 fotografija od 16 (do sada) predstavljenih autora, nekoliko samostalnih fotografskih projekata odnosno izložbi koje su takođe deo projekta Arhiva, izložbe Foto saveza Srbije...

Treba napomenuti da se jedan deo fotografija koje su učestvovala na Oktobarskim likovnim salonima čuva u posebnoj Umetničkoj zbirci Centra za kulturu Kovin. U saradnji sa muzejom Vojvodine deo Kolekcije starih fotoaparata Branimira Karanovića je digitalizovan i dostupan javnosti, dok je kompletna zbirka smeštena u posebnu prostoriju i namenski napravljene staklene vitrine. Broj fotoaparata i fotografske opreme neprekidno raste i sada su tu i stari fotoaparati Centra za talente, donacije brojnih kolega,

i svi moji fotoaparati koje sam koristio tokom pedesetak godina fotografskog rada. Tokom budućih godina kolekcija će sigurno eksponencijalno rasti, a Centar za kulturu u Kovinu ostaje sigurno mesto gde će arhivska građa egzistirati u dve dimenzije: elektronskoj (jer težimo globalnom povezivanju i digitalizaciji) ali istovremeno i u analognoj, papirnoj formi koja će trajati (zahvaljujući Epson Digigraphie® postupku) bar dva veka. Onoliko koliko znamo da traju prave crno-bele fotografije.

A što se tiče ove izložbe (i knjige koja je prati) ona je svojevrsni vremeplov kroz fotografsku scenu, tendencije, eksperimente i iznad svega ogroman rad trojice fotografa, trojice majstora i tri člana Umetničkog saveta Foto saveza Srbije. Mislim da je knjiga svojevrsan udžbenik za one koji znaju da čitaju (a ne samo letimično pregledaju) fotografije, jer su u njoj prikazani unikati, analogni eksperimenti, analogno nastale fotografije realizovane Polaroid fotoaparatom, rukom odnosno naknadno kolorisane i klasične crno-bele fotografije - nastale u mraku fotolaboratorije takozvanim "mokrim" postupkom.

Nadam se da ćemo ovim putem uspeti da objasnimo ogromnu razliku na svim nivoima nastanka fotografskog umetničkog dela realizovanog radom u kojem nema Undo opcije, primene konfekcijskih filtera a posebno ne AI programa. Ako mislite da neko od nas plaše sve te automatizovane i bezdušne novotarije setite se samo jedne činjenice: majmun za tastaturom najbolje pišaće mašine ili tastaturom računara neće napisati ništa. A kamoli roman!

Milan Živković

Analogija na drugi način: Polaroid SX-70

Mnogo je vode oteklo Dunavom od januara 1544. kada je naučnik Reiner Gemma-Frisius svojom Camera obscurum na zidu zamračene sobe prikazao preokrenut prizor Sunčeve ekliptike pa do današnjih digitalnih fotoaparata ugrađenih u praktično sve mobilne telefone.

Mnogo je fotografija propalo zauvek i sve će biti više takvih među onima koje danas nastaju, ali je mnogo toga i sačuvano u arhivima, muzejima a dobrim delom i u knjigama. Svaki istorijski arhiv i svaki muzej na svetu ima svoju zbirku fotografija, kod ozbiljnijih ustanova o tim zbirkama brine stručnjak ili tim stručnjaka. Postoje i pravi muzeji fotografije ali i "muzeji fotografije", najčešće manje zbirke čiji osnivači ili vlasnici nisu nikada videli istinski muzej fotografije (najbliži "pravi muzej" nam je Mađarski muzej fotografije u Kečkemetu, koga interesuje, može da ga poseti, zaista nije daleko). Kod nas postoje ozbiljni pokušaji

formiranja zbirke koje bi jednog dana mogle biti podloga za otvaranje Muzeja fotografije, ali postoji i velika nezainteresovanost pa čak i otpor stručne javnosti.

Fotografska knjiga ili fotomonografija je oblik očuvanja i publikovanja fotografija koja je u nekim zemljama doživela veliku popularnost, dovoljno je priseti se brojnih fotografskih knjiga izdavačke kuće Taschen. One su ovek odražavale ozbiljnu uređivačku politiku da veliki novac potrošen na takva izdanja ne bi bio bačen u vetar. Ulaskom kompjutera u privatnu sferu gotovo svakog čoveka izdavaštvo i publikovanje je do besmisla liberalizovano - svako može da napiše i objavi svoje pametovanje, svoju pesmu, slikarsku žvrljotinu ili diletantsku fotografiju.

Možda baš zbog gore navedenog deluje važnim pravljenje izložbi (i objavljivanje obimnih knjiga koje ih prate) od analognih radova iz naše nedavne prošlosti, od verifikovanih dela istaknu-

tih domaćih autora. Posebno interesantan fenomen u sferi stvaranja slike jeste "trenutna" Polaroid fotografija, izum (1947.) američkog naučnika Edvina Landa, jednokratna i neponovljiva fotografska slika koja nastaje i razvija se gotovo trenutno nakon nastanka.

Posebno savršenstvo u ovoj tehnologiji predstavlja pojava Polaroid SX-70 kamere (1972.) i odgovarajućeg pak-filma. Fotografija koja odmah nakon eksponiranja izlazi iz kamere a slika se pojavljuje pri svetlu dana i pred očima stvaraoca opčinila je mnoge (u pitanju su sedamdesete-osamdesete godine prošlog veka, mnogo pre pronalaska digitalne fotografije!), pa i umetnike koji su u ovome videli nove mogućnosti za ispitivanje limita fotografije.

Nisam ni ja bio ni gori ni bolji od drugih: kada sam prepoznao na kakve sve načine ova nova tehnika može da dopuni dotadašnje stvaralaštvo ograničeno na crno-beli film i kolor dijazozitiv, dao sam se na delo. Ono što sam sa prijateljima koji su – slično meni iza foto-aparata – uživali u tome što su kao modeli ispred kamere mogli da učestvuju u stvaranju nekih interesantnih fotografija i manjih fotografskih celina (serija i sekvenci) tada napravio nije trebalo, nije bilo prihvatano na tadašnjim "normalnim" fotoizložbama, pa sam od dela ovog materijala prvo priredio samostalnu u Galeriji Forma Udruženja likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Vojvodine u Novom Sadu (1980.), a nešto kasnije (1981.) u kulturnoj Toldi foto-galeriji u Budimpešti. Tada nisam znao – ta vest je dospela do mene mnogo kasnije – da je tadašnja prosovjetska kulturna politika države posle samo osam izložbi (deveta je bila postavljena ali nikad otvorena) za svagda zabranila rad Toldi foto-galerije. Skoro tridesetsedam

ARHIV FOTOGRAFIJE
Zajednički projekat Centra za kulturu Kovin i Foto saveza Srbije

godina kasnije (2017.) nekadašnji akteri organizovali su dostojnu retrospektivnu izložbu radova autora onih devet izložbi, pa je tako deo fotografija koje vidite na ovoj izložbi svoju prethodnu prezentaciju imalo u Umetničkom paviljonu u Budimpešti.

Svojim novim životom ove – ponegde i malo izbledele – fotografije evociraju uspomene na davno pokojnu (a u poslednje vreme velikim trudom entuzijasta pomalo i vaskrsnu), digitalom za svagda pregaženu tehnologiju, jednu od mogućnosti i varijanti analogne fotografije: Polaroid SX-70.

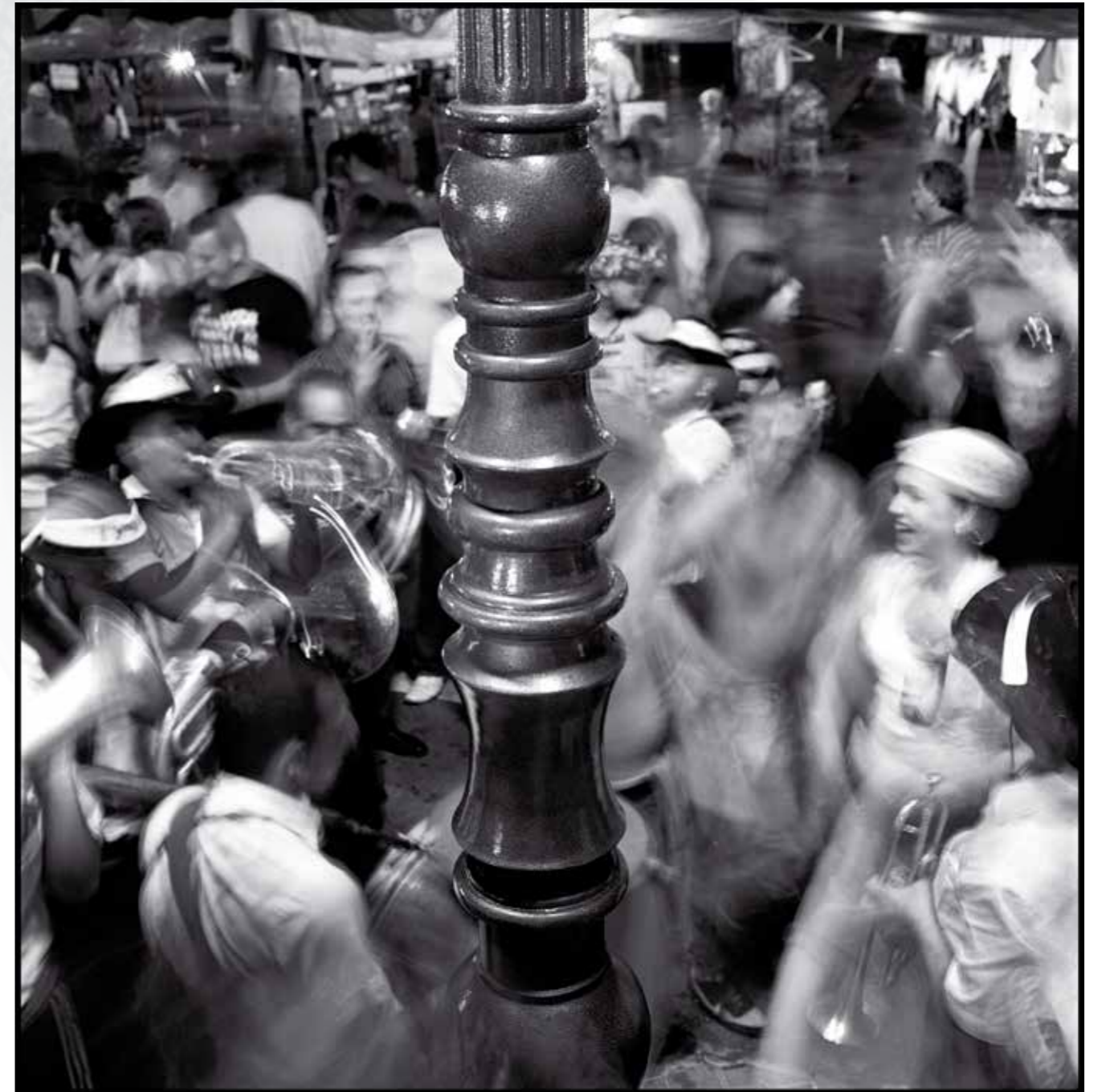
Geza Lenert

Fantastična izložba, koja obuhvata neverovatno različite periode, prilično i van tendencija koje su se podrazumevale u foto savezu, a sada se ovo čini delom istorije fotografije kod nas.

Predrag Cile Mihajlović

Neki fotografi, kao i predstavljeni na ovoj izložbi, ostvaruju produkciju koja nije namenjena „široj potrošnji” i masovnim medijima već se ona ispoljava putem autorskih izložbi i publikacija koje funkcionišu u užem području kulture, što je čest slučaj sa likovnim izložbama, autorskim filmom i pesničkim knjigama. Oni ne žele da njihovo fotografsko stvaralaštvo izgleda kao u izlozima perifernih prodavnica sa „mešovitom robom” gde se može naći za svakog ponešto. Takve fotografije postaju, najčešće, fenomenološki i kulturni model datog istorijskog trenutka. One ne prikazuju slučajne prizore jednog vremena, već uspevaju da sažmu sam duh tog vremena i daju uvid u jedno „nadindividualno” stanje svesti. A analogna fotografija koju su koristili ili još uvek koriste neki od autora na ovoj izložbi pruža dokaze o biću ili egzistenciji tog bića koje se u tom trenutku nalazilo ispred fotografovog „trećeg oka”. Negativ filma je, u deliču sekunde, bio u kontaktu sa osobom koju autor predstavlja. „Fotografska slika je uzrokovana svetlošću koja putuje od objekta ka njoj, kao otisak stopala samim stopalom” – navodi Suzan Sontang u knjizi „Eseji o fotografiji”.

Miroslav Predojević

Izložba dobitnika najviših zvanja Foto saveza Srbije Zoltan BISAK KMF FSS

Rođen 11.06.1981. godine u Pančevu. Počev od 2007 počinje da se bavi kreativnom fotografijom i izlaže na prvim kolektivnim izložbama. Istovremeno počinje da vodi i fotografsku sekciju u obe škole sa velikim uspehom. Od 2008. godine je član Foto Saveza Srbije a od 2015. godine je u upravnom odboru Foto saveza zadužen za rad sa omladima. Ima zvanje KMF FSS a učestvovao je na više od 350 kolektivnih izložbi i osvojio više od 100 nagrada i pohvala. Imao je dve samostalne izložbe jednu u Ivanovu (Srbija) i jednu u Kumanovu (Makedonija) u gradskoj galeriji. Jedan je od dvojice osnivača Foto grupe „Dunavac“ Ivanovo čiji je i predsednik poslednjih nekoliko godina. Najveći uspeh u fotografiji smatra pobedu na konkursu koji je organizovala Indijska ambasada i EXIT festival gde je osvojio nagradno putovanje u Indiju. Omiljene teme za fotografisanje su mu ljudi i njihov život, fotografije nisu jednostavno samo dokumentarne prirode već kreativne i nose lični pečat i prikazuju trenutke koji polako i iščezavaju. Svojim fotografijama ostavlja neizbrisiv trag prolaznosti i nadamo se da tako nastaviti još mnogo godina.

"Fotografiju posmatram celom, ako je doživim... što znači da ona ima uživanje u trenutku stvaranja pre škljoca, za vreme zamrzavanja trenutka i na kraju kad ostane živa kako za mene, a tako isto i za posmatrača", ovako je Jan često tumačio svoje fotografsko stvaralaštvo.

53.
ЖИСЕЛ

Jan VALO (1964 - 2023) MF FSS

Bio član Fotografskog kluba "Vojvodina", Grupe 32 i Foto-komune "24. kadar". Izlagao i osvajao mnogobrojne nagrade na izložbama u Srbiji i širom sveta što je krunisano zvanjem Majstor fotografije FSS.

Svoju prvu samostalnu izložbu "Na putu sudbine" imao je u svom rodnom Kisaču 2018, drugu 2021. u Vrbasu "Lice ulice" i treću u januaru 2023. godine "Kažem grad - mislim na ljude" u Muzeju Vojvodine, Novi Sad.

Fotografijom se bavio još od osnovne škole, gde je bio član foto-sekcije. Intenzivnije je počeo da se posvećuje fotografiji kako bi beležio plivačke uspehe svoje ćerke.

Valovo interesovanje za fotografiju je rezultat neverovatnog spleta okolnosti i izraz njegove neuništive volje za životom i traganja za lepotom. Radeći kao elektrimonter, Valo je 1994. teško povređen u udaru struje, pao je sa 30 metara visokog dalekovoda. Nesreću je preživeo, preživeo je i kliničku smrt i desetodnevnu komu, nakon čega je usledio dug oporavak i povratak porodici i poslu. Fotoaparat mu je pomogao da prebrodi teške trenutke.

Violeta MILUTINOVIĆ MF FSS

Rođena je u Beogradu. Diplomirani je defektolog, ortoptičar i specijalni pedagog. Učesnik je na preko 250 izložbi fotografija u više od 30 zemalja na svim kontinentima i dobitnik preko 200 pohvala i nagrada. Do sada je imala 10 samostalnih izložbi fotografija. Nosilac je zvanja Majstor fotografije Foto saveza Srbije (MF FSS, 2023.g.) i EFIAP ((Ekselencija Internacionalne federacije fotografskih asocijacija, 2011.g.).

Posebno je interesuje fotografisanje prirode.

53. **ЖИСЕЛ**

Dragan LAPČEVIĆ MF FSS

Rodjen 1966. godine u Beogradu. Diplomirao filmsku i TV kameru na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu. Kao snimatelj snimio je tri igrana filma, nekoliko dokumentarnih, kratkih igranih i eksperimentalnih filmova, kao i veliki broj TV emisija. Za dva dokumentarna filma „Treći brk“ i „Usluga čobanska“ je dobio nagrade za najbolji snimateljski rad. Aktivno se bavi umetničkom fotografijom. Član je Foto saveza Srbije /FSS/ od 2007. godine i od ove godine sa zvanjem Majstora fotografije FSS. Izlagao je na preko 300 zajedničkih izložbi FIAP-a i FSS-a. Na republičkim izložbama fotografije Foto saveza Srbije više puta je nagradjivan. Dobitnik je i više FIAP-ovih zlatnih, srebrnih i bronzanih medalja za fotografiju.

Studio STRUGAR

Priča o fotografiji i razglednicama

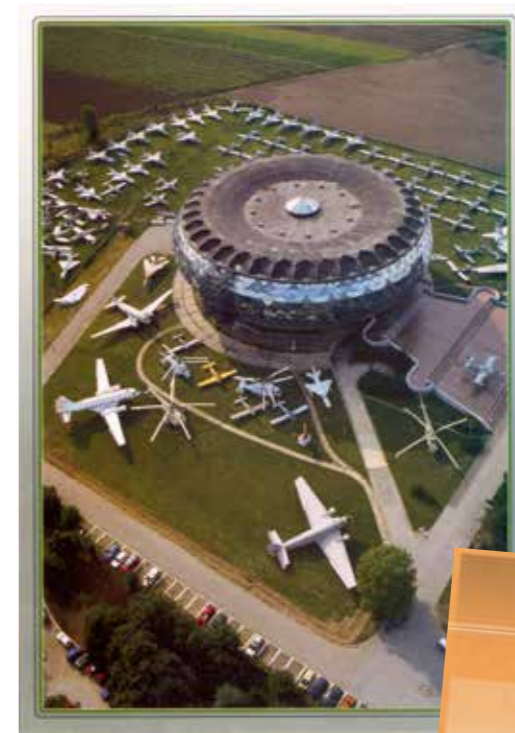

Izdavačko preduzeće STUDIO STRUGAR osnovano je 1993. godine u Beogradu. Osnovna ideja prilikom formiranja preduzeća bila je afirmacija fotografije umetnika Branislava Strugara. To je značilo raditi isključivo proizvode kod kojih je fotografija primarna: prospekti, katalogi, kalendari, poster i najposle, monografije.

1995. godine javila se ideja da se uvede jedan sopstveni proizvod: razglednice. Izabrali smo noćni snimak Trga Republike. Dizajn je bio poveren grafičkom umetniku i slikaru Miodragu Vartabedijanu.

Odštampana razglednica ponuđena je prodavnicu suvenira "Beoizlog". Ta razglednica je naišla na izuzetne reakcije kupaca i u vrlo kratkom roku rasprodana.

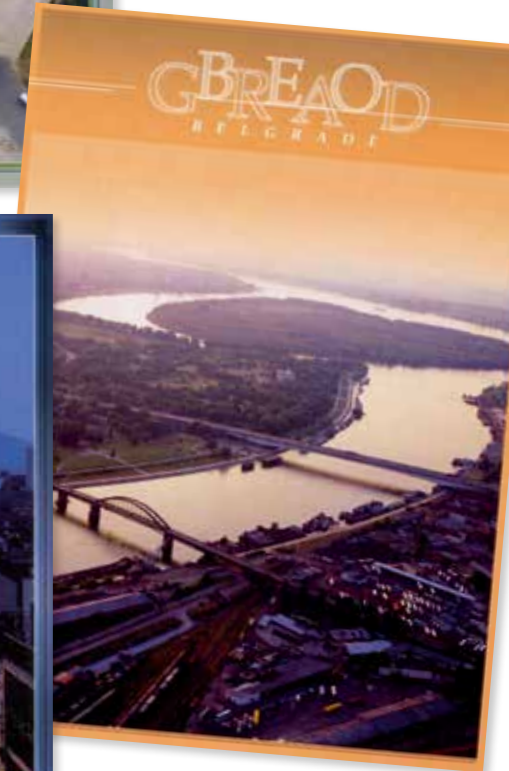
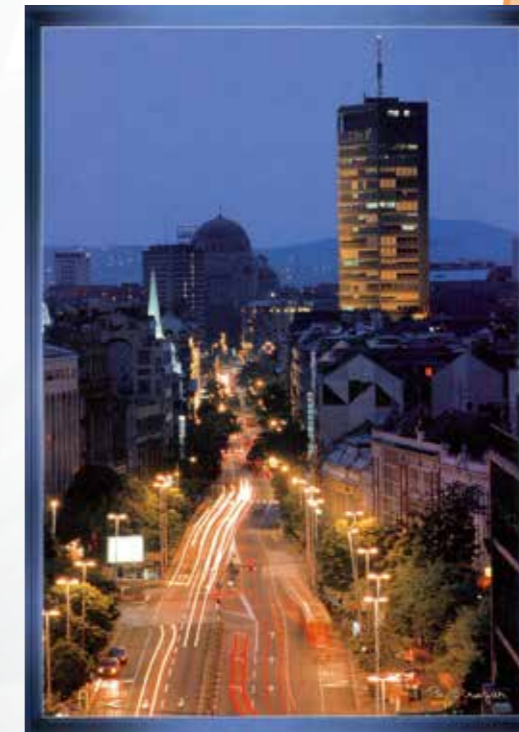
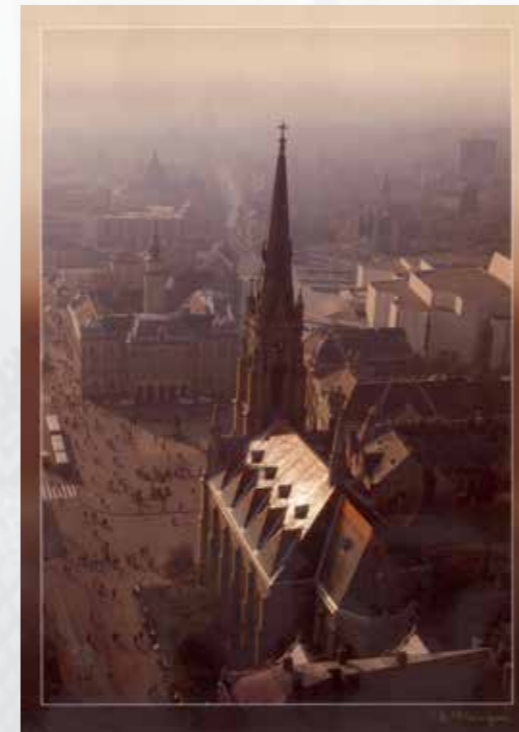
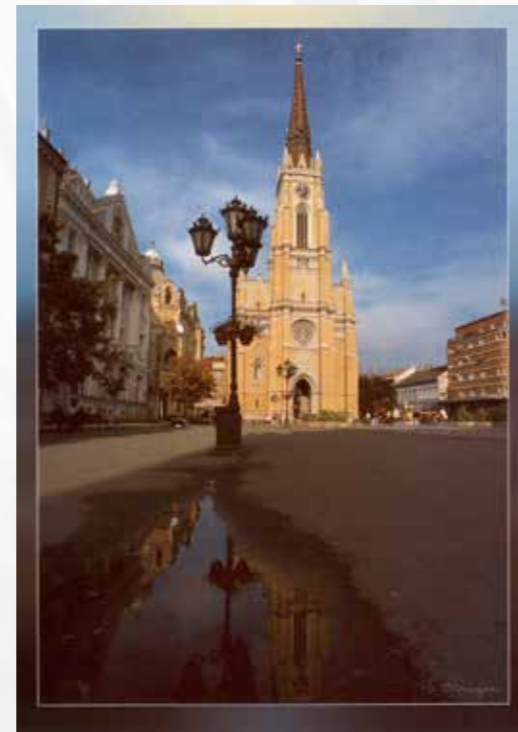
Grafičkom dizajnu, kao važnom elementu prezentacije fotografije, uvek se poklanjala izuzetna pažnja. Na likovnom oblikovanju uvek je radila tročlana ekipa: dizajner (najveći broj rešenja uradila je akademska slikarka Radmila Ludošan), urednik Vlatka Rubinjoni Strugar i fotograf Branislav Strugar. Izbor štampanje određivao je isključivo kvalitet štampe i dorade, a proces štampanja je uvek bio kontrolisan i odobran.

Razglednice su imale za temu Beograd, Zlatibor, Crnu Goru, Beograd u vreme bombardovanja, srpske manastire, freske i ikone. Preko tri stotine različitih motiva odštampano je u ukupnom tiražu od 3 miliona primeraka.

Počinjući pionirski rad na izdanjima razglednica, STUDIO STRUGAR se opredelio za neuobičajeno veliki format (14,5 cm x 20,5 cm) kako bi fotografija što više došla do izražaja. Birajući motive, za razliku od dotadašnje prakse izdavača, akcenat je stavljen na likovnost i atmosferu postignutu snimkom. Tako su se na razglednicama prvi put pojavili snimci načinjeni u vremenskim uslovima koje su drugi izdavači smatrali neprihvatljivim za ovu vrstu proizvoda. Nad Kotorom i Skadarskim jezerom mogli su se videti gusti olovni oblaci, mnogi motivi bili su snimljeni u kontra svetlu a veliki broj snimaka iz ptičje perspektive otkrivao je neobične uglove.

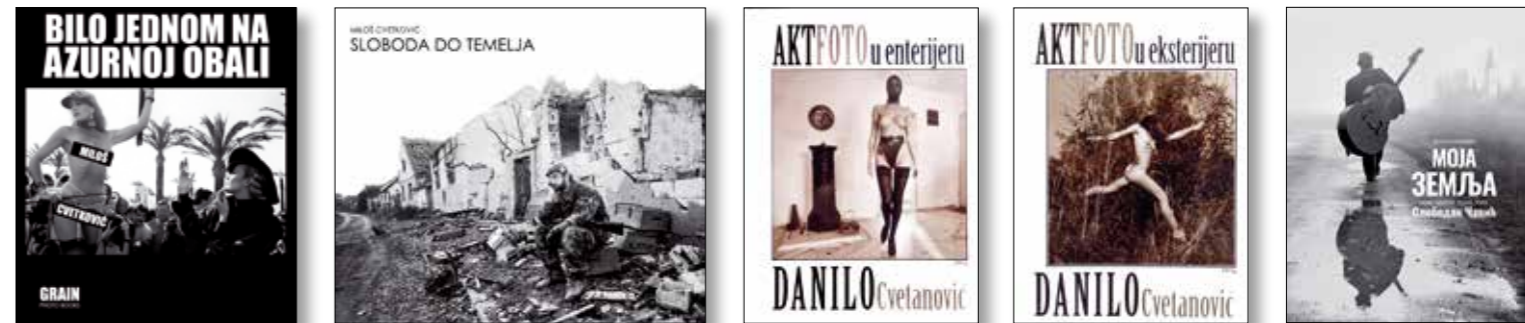
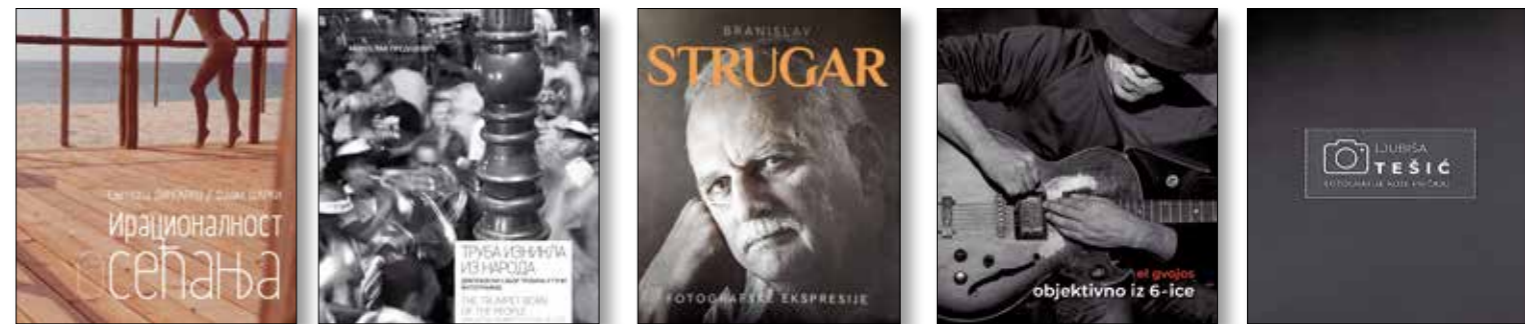
53. ЖИСЕЛ

4. Godišnja smotra knjiga o fotografiji i fotomonografija

Svetlana Ceca Dingarac
Zdravko Simijonović
Branislav Strugar
Fadil Šarki
Ljubiša Tešić
Miloš Cvetković Cvele
Danilo Cvetanović
Miroslav Predojević
Slobodan Čavić
Milan Živković
Rajko Karišić
Mario Leone Bralić
Foto sekcija ULUPUDS

Grid studio
Helicon publishing
Studio Strugar
Arhiv fotografije

Četvrta manifestacija posvećena izdavaštvu u oblasti teorije i primenjene fotografije prvi put je održana tokom Festivala Žisel 2018. Inicijalna ideja potekla je od Milana Živkovića sa ciljem da se tokom održavanja festivala "Žisel" uradi prezentacija fotomonografija nastalih u Srbiji ali i šire. Malu i neželjenu pauzu nametnula je pandemija, ali je to vreme veliki broj autora iskoristio kao priliku da sredi svoje arhive i objavi knjige. Omoljički festival, kao mesto gde tradicionalno izlažu fotografi onog prostora koji sa nostalgijom nazivamo ex-Yu, logično je postao mesto kojem smo pridodali i ovu manifestaciju. Svake godine posetioci imaju priliku da pogledaju šta su sve uradili ambiciozni pojedinci a s obzirom na to da učestvuju i profesionalci i vlasnici štamparija otvorena razmena iskustva o svim mogućim načinima realizacije štampe biće dragocena za svakog posetioca i njegova eventualna buduća izdanja.

ЖИСЕЛ ОМОЉИЦА

